

Daniyel

Horarwar Daniyel a Babilon

¹ A Shekara ta uku ta mulki Yehohiyakim sarkin Yahuda, Nebukadnezzar sarkin Babilon ya zo Urushalima ya kuma yi mata kawanya.

² Sai Ubangiji ya bashe Yehohiyakim sarkin Yahuda a hannunsa, tare da waɗansu kayayyakin haikalin Allah. Ya dauki waɗannan kayan zuwa cikin haikalin allahnsa a Babilon* cikin ma'ajin gidan allahnsa.

³ Sa'an nan sarkin ya umarci Ashfenaz, shugaban fadarsa yā kawo waɗansu daga cikin Isra'ilawan da suka fito daga gidan sarauta da kuma na fitattun mutane. ⁴ Matasa maza waɗanda ba su da wata nakasa kuma kyawawa, hazikai ta kowace hanyar koyo, sanannu, masu saurin fahimtar abu, da kuma waɗanda suka cancanci su yi aiki a fadar sarki. Zai koya musu harshen Babiloniyawa da kuma littattafansu.†

⁵ Sarki kuma ya sa a ba su abinci da ruwan inabi kowace rana daga cikin abincin sarki. Za a koyar da su har shekaru uku, bayan haka kuma su shiga yin wa sarki hidima.

⁶ Daga cikin waɗannan da aka zaɓa akwai waɗansu daga Yahuda, Daniyel, Hananiya, Mishayel da kuma Azariya. ⁷ Sai sarkin fada ya rafa musu sababbin sunaye, ga Daniyel ya rafa masa Belteshazar; ga Hananiya ya rafa masa

* **1:2** Shinar na Ibraniyanci † **1:4** Ko kuwa Kaldiyawa

Shadrak; ga Mishayel ya radfa masa Meshak; ga Azariya kuma ya radfa masa Abednego.

⁸ Amma Daniyel ya kudura a zuciyarsa ba zai kazantar da kansa da abinci da ruwan inabin sarki ba, sai ya tambayi sarkin fada don a ba shi izinin kada yā kazantar da kansa ta wannan hanya. ⁹ Sai Allah ya sa sarkin fada ya nuna masa tagomashi ya kuma kaunaci Daniyel, ¹⁰ amma sai sarkin fada ya ce wa Daniyel, “Ina jin tsoron ranka yā dade, sarkina wanda ya sa a ba ku abinci da ruwan inabi. Me zai sa yā ga kuna ramewa fiye da sauran samari, tsaranku? Sarki zai sa a fille mini kai saboda ku.”

¹¹ Sai Daniyel ya ce wa mai gadi wanda sarkin fada ya sa yā kula da Daniyel, Hananiya, Mishayel da Azariya, ¹² “Ina rokonka ka gwada bayinka kwana goma. Kada ka ba mu kome sai kayan lambu mu ci da kuma bakin ruwa mu sha. ¹³ Sa’an nan sai ka dubi fuskokinmu da na sauran samarin da suke ci daga abincin sarki; sa’an nan ka yi da bayinka bisa ga abin da ka gani.” ¹⁴ Sai ya amince da haka ya kuma gwada su har kwana goma.

¹⁵ A karshen kwana goma sai aka ga fuskokinsu suna sheki, sun kuma yi kiba fiye da samarin da suke cin abinci irin na sarki. ¹⁶ Sai mai gadinsu ya janye abinci da ruwan inabi irin na sarki, ya ci gaba da ba su kayan lambu.

¹⁷ Ga samarin nan guda huɗu Allah ya ba su sani da ganewar dukan irin littattafai da kuma koyarwa. Daniyel kuma ya iya gane wahayi da kowane irin mafarki.

¹⁸ A karshen lokacin da sarki ya sa da za a kawo su ciki, sai sarkin fada ya gabatar da su ga Nebukadnezzar. ¹⁹ Sarki kuwa ya yi magana da su, sai ya gano cewa babu wani kamar Daniyel, Hananiya, Mishayel da kuma Azariya; don haka sai suka shiga yi wa sarki hidima. ²⁰ A dukan al'amuran hikima da na fahimta wanda sarki ya tambaye su, ya tarar sun fi dukan masu sihiri da bokaye waɗanda suke cikin mulkinsa sau goma.

²¹ Daniyel kuwa ya kasance a nan har shekara ta farko ta mulkin sarki Sairus.

2

Mafarkin Nebukadnezzar

¹ A shekara ta biyu ta mulkinsa, Nebukadnezzar ya yi mafarkai; hankalinsa ya tashi har ya kasa barci. ² Sai sarki ya sa aka tattara masa masu sihiri da masu dabo da bokaye da masanan taurari* domin su fadɓi abin da ya yi mafarki a kai. Da suka shigo suka tsaya a gaban sarki, ³ sai ya ce musu, "Na yi mafarkin da ya dame ni kuma ina so in san me yake nufi."†

⁴ Sai masanan taurarin suka amsa wa sarki da Arameyanci‡ "Ran sarki yaɗaɗa! Ka fada wa bayinka mafarkin, mu kuma sai mu fassara."

⁵ Sai sarki ya amsa wa masanan taurarin ya ce, "Na mance da abin, idan ba ku tuno mini mafarkin, duk da fassararsa ba, to, za a daddatse ku gunduwa-gunduwa, a mai da gidajenku juji.

* **2:2** ko na Kaldiyawa; da wanda har yanzu yake a aya ta 4, 5 da 10 † **2:3** ko me wannan ya nuna ‡ **2:4** daga ayoyin nan zuwa sura 7 da Arameyanci ne.

⁶ Amma in har kuka fadfa mini mafarkina kuka kuma bayyana fassararsa, za ku sami lada mai girma. Saboda haka ku fadfa mini mafarkin da kuma fassararsa.”

⁷ Sai suka saƙe amsa masa suka ce, “Ran sarki yā dade, fadfa wa bayinka mafarkin, mu kuma za mu fassara shi.”

⁸ Sai sarki ya amsa ya ce, “Na gane cewa kuna ƙoƙari ku bata lokaci ne kawai domin ku ga na manta da abin. ⁹ In ba ku fadfa mini mafarkin ba, akwai hukunci guda ɗaya kurum dominku. Kun hada baki domin ku fadfa mini munanan al'amura domin ku rufe ni har lokaci yā wuce. Sai ku fadfa mini mafarkin, ta haka kuwa zan sani za ku iya yi mini fassararsa.”

¹⁰ Sai masanan taurarin suka amsa wa sarki suka ce, “Babu wani mutum a duniyan nan da zai iya yin abin da sarki yake nema! Babu wani sarki mai daraja da girma wanda ya taɓa yin irin wannan tambaya ga masu sihiri ko masu dabo ko masanan taurari. ¹¹ Abin da sarki yake nema yana da wuya matuka. Babu wani da zai iya bayyana wannan ga sarki sai dai alloli; kuma ba su zama tare da 'yan adam.”

¹² Wannan ya sa sarki ya fusata kwari, ya ba da umarni a tafi da dukan masu hikima na Babilon a kashe su. ¹³ Sai aka ba da dokar da za a kashe masu hikima, sa'an nan aka aika mutane su je su nemo Daniyel da abokansa domin a kashe su.

¹⁴ Sa'ad da Ariyok, shugaban ƙungiyar matsaran sarki, ya fita domin yā kashe masu hikima na Babilon, sai Daniyel ya yi masa magana cikin hikima da dabara. ¹⁵ Ya tambayi mai tsaro na

sarki, “Me ya sa sarki ya fitar da wannan doka haka da fushi?” Sai Ariyok ya yi wa Daniyel bayanin batun. ¹⁶ Da jin haka sai Daniyel ya tafi wurin sarki ya nemi ƙarin lokaci, domin yā bayyana wa sarki mafarkin da kuma fassararsa.

¹⁷ Sa’an nan Daniyel ya komo gida ya kuma sanar wa abokansa Hananiya, Mishayel da Azariya, batun nan duka. ¹⁸ Ya roke su su roki jinkan Allah na sama domin wannan mafarki, saboda kada a kashe shi da abokansa tare da sauran masu hikima na Babilon. ¹⁹ A wannan dare sai aka bayyana wa Daniyel mafarkin cikin wahayi. Daniyel kuwa ya daukaka Allah na sama. ²⁰ Ya ce,

“Yabo ya tabbata ga sunan Allah har abada abadin;

hikima da iko nasa ne.

²¹ Yana sāke lokuta,

yana tuɓe sarakuna yana kuma naɗa waɗansu.

Yana ba da hikima ga masu hikima

kuma ilimi ga masu basira.

²² Yakan bayyana zurfafa da boyayyun abubuwa;

ya san abin da yake cikin dare,

haske kuwa yana zaune tare da shi.

²³ Na gode maka ina yabonka, Allah na kakan-nina.

Kai ka san hikima da iko,

ka sanar da ni abin da muka tambaye ka, ka

kuma sanar da mu mafarkin sarki.”

Daniyel ya fassara mafarkin

²⁴ Sai Daniyel ya tafi wurin Ariyok, wanda sarki ya sa yā kashe masu hikiman Babilon, ya

kuma ce masa, “Kada ka kashe masu hikiman Babilon ka kai ni wurin sarki, ni kuma zan fassara masa mafarkinsa.”

²⁵ Sai Ariyok ya kai Daniyel wurin sarki nan take ya ce masa, “Na gano wani mutum daga cikin kamammun kabilar Yahuda wanda zai faɗa wa sarki abin da mafarkin yake nufi.”

²⁶ Sarki ya tambayi Daniyel (wanda ake kira Belteshazar), za ka iya faɗa mini mafarkin da na yi ka kuma fassara shi?

²⁷ Daniyel ya amsa, “Babu wani mai hikima, ko mai sihiri, ko mai dabo ko mai duban da zai iya warware wa sarki wannan matsala da ta dame shi, ²⁸ amma akwai Allahn da yake a sama wanda yake bayyana asirai, ya nuna wa sarki Nebukadnezzar abin da zai faru a kwanaki masu zuwa. Mafarkinka da wahayin da ya wuce cikin tunaninka a sa’ad da kake kwance a gadonka su ne,

²⁹ “A sa’ad da kake kwance, ya sarki, tunaninka ya ga al’amuran da suke zuwa, kuma shi mai bayyana al’amuran ya bayyana maka asiran abubuwan da za su faru. ³⁰ Amma ba a bayyana mini wannan asiri saboda ina da wata hikima fiye da sauran mutane ba, sai dai domin a sanar wa sarki da fassarar, ka kuma san tunanin da ya shiga zuciyarka.

³¹ “Ya sarki, ka ga wata babbar siffa, mai girma, siffa ce mai haske, abar bantsoro tana tsaye a gabanka. ³² An yi kan wannan siffa da zinariya zalla, kirjinta da kuma hannuwanta an yi su da azurfa, cikinta da kuma cinyarta da tagulla ne. ³³ An yi kafafun da karfe, tafiƙa kafafunta kuma an yi rabi da karfe rabi kuma

da yumbu. ³⁴ A lokacin da kake dubawa, sai aka yanko wani dutse, amma ba da hannun mutum ba. Ya fada a kan kafafun siffar na karfen da aka hada da yumbu aka kuma ragargaje su. ³⁵ Sai karfen da yambun da tagulla da azurfan da kuma zinariyan suka ragargaje a lokaci daya ya zama kamar kaikayi a masussuka a lokacin kaka. Sai iska ta kwashe su ta tafi, har ba a iya ganin ko alamarsu. Amma dutsen da ya fado a siffar ya girke ya zama tsauni ya kuma cika dukan duniya.

³⁶ “Wannan shi ne mafarkin, yanzu kuma za mu fassara ta wa sarki. ³⁷ Ya, sarki, kai ne sarkin sarakuna. Allah na sama ya ba ka iko da girma da suna; ³⁸ a cikin hannunka ya sanya dan adam, da namun jeji da tsuntsayen sama. A duk inda suke zaune, ya maishe ka ka yi mulki a bisansu kai ne kan zinariyan nan na siffar.

³⁹ “A bayanka, za a yi wani mulki, wanda bai kai naka ba. A gaba kuma, za a yi mulki na uku wanda yake na tagulla, zai yi mulkin dukan duniya. ⁴⁰ A karshe, za a yi mulki na huɗu, mai karfi kamar karfe, Da yake bakin karfe yakan kakkarya, ya ragargaje abubuwa, haka nan wannan mulki zai ragargaje sauran mulkoki ⁴¹ Ka kuma ga an yi kafafun da yatsotsin da bakin karfe gauraye da yumbu, wato, mulkin zai rabu, amma zai kasance da karfi kamar na bakin karfe da yake gauraye da yumbu. ⁴² Kamar yadda yatsotsin rabi na karfe rabi kuma na yumbu ne, haka wannan mulki zai zama rabi mai karfi rabi kuma marar karfi. ⁴³ Kamar dai yadda ka ga karfen ya gauraye da yumbu, haka

mutanen za su zama a gauraye amma ba za su haɗu da juna ba, kamar yadda bakin karfe da yumbu ba su haɗuwa.

⁴⁴ “A lokacin mulkin waɗannan sarakunan, Allah na sama zai kafa mulki da ba zai taɓa rushewa ba, ba kuma za a ba ma waɗansu mutane ba. Zai ragargaje waɗannan mulkokin da kuma kawo su ga karshe, amma shi wannan mulki zai dawwama har abada. ⁴⁵ Wannan shi ne ma’anar wannan wahayin da ka gani na dutsen da aka yanko daga jikin tsaunin, amma ba da hannun ɗan adam ba, dutsen da ya ragargaza karfen, da tagullar, da yumbun da azurfar da kuma zinariyar.

“Allah mai girma ya nuna wa sarki abin da zai faru nan gaba. Mafarkin gaskiya ne, fassararsa kuma abin dogara ne.”

⁴⁶ Sai sarki Nebukadnezzar ya fāɗi da fuskarsa har kasa a gaban Daniyel domin ya girmama shi ya kuma umarta a mika hadaya da kuma hadayar konawa ta turare ga Daniyel. ⁴⁷ Sarki ya kuma ce wa Daniyel, “Tabbatacce Allahnka shi ne Allahn alloli da kuma Sarkin sarakuna da mai bayyana asirai, gama ka iya bayyana wannan asiri.”

⁴⁸ Sai sarki ya ɗora Daniyel a babban matsayi ya kuma sanya shi mai mulki a kan dukan yankin kasar Babilon; ya kuma ɗora shi yā zama mai kula da duk masu hikima. ⁴⁹ Bugu da kari, bisa ga buƙatar Daniyel sai sarki yā naɗa Shadrak da Meshak da Abednego su zama masu kula da harkokin lardin Babilon, amma Daniyel kuma ya tsaya a fadar sarki.

3

Siffar zinariya da tanderun wuta

¹ Sarki Nebukadnezzar ya yi gunkin zinariya, tsawonsa kamu tasa'in, fādinsa kuma kamu* tara ne, ya kafa shi a filin Dura a yankin Babilon.

² Sa'an nan ya aika a kira hakimai da wakilai da gwamnoni da mashawarta, da ma'aji, da alkalai, da marubutan kotu, da dukan sauran ma'aikatan yankunan, suka hallara domin a rusuna wa wannan siffar da ya kafa. ³ Saboda haka sai hakimai, da wakilai da gwamnoni, mashawarta da ma'aji da alkalai, da marubutan alkalai, da kuma dukan ma'aikatan yankunan suka tattaru domin kaddamar da siffar da Nebukadnezzar ya kafa, suka kuma tsaya a gabansa.

⁴ Sai mai shela ya daga murya da karfi ya ce, "Wannan shi ne abin da aka umarce ku ku yi, ya ku mutane da al'umma da kowane yare. ⁵ Da zarar kuka ji karar kaho, da sarewa, da garaya da goge da molo da algaita da kowane irin kaɗe-kaɗe da bushe-bushe ku rusuna ku yi sujada ga wannan gunkin da sarki Nebukadnezzar ya kafa.

⁶ Duk wanda bai rusuna ya yi sujada ba, nan take za a jefa shi a cikin tendarun wuta."

⁷ Saboda haka, da zarar suka ji karar kaho, da sarewa, garaya da goge da kowane irin kaɗe-kaɗe da bushe-bushe da kowane irin kaɗe-kaɗe kowane mutum da ko wace al'umma da kowane irin yare suka sunkuya suka yi sujada ga wannan siffa ta zinariya da sarki Nebukadnezzar ya kafa.

* **3:1** da Arameyanci yana nufin tsawonsa kamu sittin ne fādinsa kamu shida ne (wato, wajen taki 27, tsawonsa taki 2.7 fādinsa)

⁸ A wannan lokaci sai waɗansu masanan taurari† suka zo gaba suka yi karar Yahudawa. ⁹ Suka ce wa sarki Nebukadnezzar, “Ran sarki yā daɗe, ¹⁰ Ya sarki, ka fitar da doka, cewa duk wanda ya ji karar kaho, da sarewa, da garayu da goge, da molo da algaita da kowane irin kayan kaɗe-kaɗe da bushe-bushe sai yā rusuna yā yi sujada ga siffar zinariya, ¹¹ kuma cewa duk wanda bai rusuna ya yi sujar ba za a jefa shi cikin tanderun wuta. ¹² Amma sai ga waɗansu Yahudawa waɗanda ka dɗora su a kan harkokin yankin Babilon, wato, Shadrak, Meshak da Abednego waɗanda ba su kula da umarninka ba, ya sarki. Ba su bauta wa allolin ba balle su yi sujada ga gunkin zinariya da ka kafa.”

¹³ Cikin fushi da hasala, Nebukadnezzar ya aika a kira Shadrak, Meshak da Abednego. Aka kawo waɗannan mutane a gaban sarki, ¹⁴ sai Nebukadnezzar ya ce musu, “Gaskiya ne Shadrak, Meshak da Abednego, cewa kun ki ku bauta wa alloli kuka kuma ki yi sujada ga gunkin da na kafa? ¹⁵ Yanzu sa’ad da kuka ji karar kaho, da sarewa, da garaya, da goge, da molo da algaita da kowane irin kaɗe-kaɗe da bushe-bushe, in kuna a shirye ku rusuna kasa ku yi wa wannan gunkin da na yi sujada, to, da kyau. Amma in ba ku yi sujada ba, za a je fa ku yanzu a cikin tanderun wutar nan. In ga kowane ne allahn nan da zai ku butar da ku daga hannuna?”

¹⁶ Sai Shadrak, Meshak da Abednego suka amsa wa sarki suka ce, “Ya Nebukadnezzar, ba

† 3:8 Ko kuwa Kaldiyawa

mu bukata mu kâre kanmu a gabanka a kan wannan batu. ¹⁷ In an jefa mu cikin tanderun wutar nan, Allahn da muke bauta wa zai iya cetonmu daga ita, kuma ya sarki, zai cece mu daga hannunka. ¹⁸ Amma ko da bai cece mu ba, muna so ka sani, ya sarki; cewa ba za mu bauta wa allolinka ba ko kuma mu yi sujada ga gunkin zinariyar da ka kafa ba.”

¹⁹ Sai Nebukadnezzar ya husata da Shadrak, Meshak da Abednego, sai al’amuransa a kansu ya canja. Sai ya umarta a kara zuga wutar har sau bakwai domin tă yi zafi fiye da yadda take a dā. ²⁰ Kuma ya umarci waɗansu karfafan sojoji a cikin rundunarsa su daure Shadrak, Meshak da Abednego su jefa su cikin tanderun wutar. ²¹ Waɗannan mutanen suna sanye da riguna, da wanduna, da rawani da waɗansu kayan sawa, aka daure su, aka jefa su cikin tanderun wuta. ²² Sarki ya ba da umarnin da gaggawa kuma wutar ta yi zafi kwarai har harshen wutar ya kashe sojojin nan da suka ɗauki Shadrak, Meshak da Abednego, ²³ waɗannan mutane uku kuma a daure, suka fāɗa cikin tanderun wutar.

²⁴ Sai Sarki Nebukadnezzar ya mife tsaye, cike da mamaki ya tambayi mashawartansa, “Shin ba mutum uku ba ne muka daure muka jefa cikin wutar?”

Suka amsa, “Tabbatacce haka yake ya sarki.”

²⁵ Sai ya ce, “Ku duba ina ganin mutum huɗu suna tafiya suna yawo a cikin wutar, a sake kuma babu abin da ya same su, na huɗun sai ka ce ɗan alloli.”

²⁶ Sai Nebukadnezzar ya matsa kusa da kofar tanderun wutar ya yi kira da karfi, “Shadrak, Meshak da Abednego, bayin Allah Mafi Daukaka ku fito! Ku zo nan!”

Sai Shadrak, Meshak da Abednego suka fita daga cikin wutar, ²⁷ Sa’an nan hakimai, da wakilai, da gwamnoni da masu ba wa sarki shawara suka kewaye su. Suka ga wutar ba ta yi musu wani lahani a jikinsu ba, babu ko gashin kansu da ya kuna; ko warin wuta ma ba su yi ba.

²⁸ Sa’an nan Nebukadnezzar ya ce, “Yabo ya tabbata ga Allahn Shadrak, Meshak da Abednego wanda ya aiko da mala’ikansa ya ceci bayinsa da suka dogara matuka a gare shi, suka ki bin umarnin sarki kuma su na a shirye domin su ba da ransu da suka ki bauta ko su yi sujada ga wani allah sai dai Allahnsu. ²⁹ Domin haka ina ba da doka cewa duk mutane da kowace al’umma ko kowane yaren da ya ce wani abu mummuna a kan Allahn Shadrak, Meshak da Abednego za a yanka shi gunduwa-gunduwa kuma gidansu zai zama wurin zuba shara, domin babu wani allahn da zai iya ceto ta irin wannan hanya.”

³⁰ Sa’an nan sarki ya kara wa su Shadrak, Meshak da Abednego girma a yankin Babilon.

4

Nebukadnezzar ya yi mafarkin itace

¹ Daga sarki Nebukadnezzar.

Zuwa ga mutane da al’ummai da kuma kowane yare, da suke zama a duniya.

Salama mai yawa ta tabbata a gare ku!

² Ina murna in shaida muku game da alamu da al'ajabai waɗanda Allah Mafi Daukaka ya yi ta wurina.

³ Alamunsa da girma suke,
ayyukansa da girma suke!

Mulkinsa mulki ne na har abada;
sarautarsa kuma za tã dawwama daga
zamani zuwa zamani.

⁴ Ni, Nebukadnezzar, ina zaune a gidana cikin fadata, ina jin daɗi ina bunkasa. ⁵ Na yi mafarkin da ya ba ni tsoro. A sa'ad da nake kwance a gadona, siffofi da wahayoyi da suka bi ta cikin tunanina sun firgita ni. ⁶ Don haka na ba da umarni a tattaro dukan masu hikima na Babilon su bayyana a gabana domin su fassara mini mafarkin. ⁷ Sa'ad da masu sihiri, da masu dabo, da masanan taurari* da masu duba suka zo, na faɗa musu mafarkin, amma ba su iya fassarta mini mafarkin ba. ⁸ A karshe, sai Daniyel ya zo gabana na kuma faɗa masa mafarkin. (Ana ce da shi Belteshazar, wanda aka ba shi sunan allahna kuma ruhun alloli masu tsarki suna a bisansa.)

⁹ Na ce, "Belteshazar, shugaban masu sihiri, na san ruhun alloli suna a kanka, babu wani asirin da zai fi karfin ganewarka. Ga dai mafarkin da na yi, sai ka fassara mini.

¹⁰ Waɗannan su ne wahayin da na gani a lokacin da nake kwance a gadona, na duba, a gabana kuwa ga wani itace a kafe a tsakiyar duniya, yana da tsawo kwarai. ¹¹ Itacen ya yi girma ya kuma yi karfi, har tsayinsa ya taɓa

* **4:7** Ko kuwa Kaldiyawa

sarari sama; ana iya ganinsa a ko'ina a duniya. ¹² Ganyayensa suna da kyau, yana da 'ya'ya jingim, abinci kuma domin kowa da kowa. A karkashinsa namun jeji suke samun wurin hutawa, kuma tsuntsayen sama suna zaune a bisa rassansa; daga cikinsa kowace halitta take cin abinci.

¹³ “A cikin wahayin da gani sa'ad da nake kwance a kan gadona, Na duba, a gabana kuwa ga wani ɗan sako,[†] mai tsarki, yana saukowa daga sama. ¹⁴ Sai ya yi kira da babbar murya ya ce, ‘A sare itacen a kuma yayyanka rassansa; a karkade ganyensa a kuma warwatsar da 'ya'yansa. Bari dabbobi su tashi daga karkashinsa da kuma tsuntsayen da suke a rassansa. ¹⁵ Amma a bar kututturen da kuma saiwoyinsa, a daure shi da karfe da kuma tagulla, a bar shi a cikin kasa, a cikin ciyayin filaye.

“Bari yā jiku da rabar, bari yā zauna cikin dabbobi tare da tsire-tsiren duniya. ¹⁶ Bari a canja tunaninsa irin na mutane a ba shi tunani irin na dabbobi, har sau bakwai[‡] su wuce a kansa.

¹⁷ “‘An sanar da wannan matsayi ne ta bakin 'yan sako, masu tsarki ne kuwa suka sanar da hukuncin, domin masu rai su sani Mafi Daukaka ne mai iko duka a bisa kowane mulkin mutane, yakan kuma ba wa duk wanda ya ga dama, yakan sanya talaka yā zama sarki.’

¹⁸ “Wannan shi ne mafarkin da ni, Nebukad-

[†] 4:13 Ko kuwa mai tsaro; za a kuma iya samu a aya 17 da 23

[‡] 4:16 Ko kuwa shekaru bakwai; kamar yadda yake a aya 23, 25 da 32

nezzar, na yi. Yanzu Belteshazar, sai ka fad'a mini abin da yake nufi, domin babu wani a cikin masu hikima a mulkina da ya iya fassara mini shi. Amma za ka iya, domin ruhun alloli masu tsarki yana a bisanka."

Daniyel Ya Fassara Mafarkin

¹⁹ Sai Daniyel (wanda ake kira Belteshazar) ya tsaya zugum na ɗan lokaci, tunaninsa ya ba shi tsoro. Saboda haka sarki ya ce, "Belteshazar, kada ka bar mafarkin ko ma'anarsa ta tayar maka da hankali."

Belteshazar ya amsa ya ce, "Ranka yā daɗe, in dai har mafarkin zai tsaya a kan abokan gābanka da ma'anarsa kuma ta fad'a kan makiyan! ²⁰ Itacen da ka gani; wanda ya yi girma da ƙarfe, da tsayinsa ya taɓa sararin sama, wanda ana ganinsa ko'ina a duniya, ²¹ wanda ganyayensa masu kyau ne yana da 'ya'yan itace da yawa, wanda yake ba da abinci ga duka, yana ba da wurin hutu ga namun jeji, kuma rassansa suna ɗauke da shekar tsuntsayen sama. ²² Ya sarki kai ne itacen nan! Ka yi girma da ƙarfi; girmanka kuma ta kai har sama, mulkinka kuma ya kai ko'ina a duniya.

²³ "Ya sarki ka ga ɗan sakon mai tsarkin nan, yana saukowa daga sama yana cewa, 'A sare itacen a hallaka shi, amma a bar kututturensa daure da ƙarfe da tagulla, a bar shi can a ɗanyar ciyawar filaye, ya jike da raba, ya zauna tare da namun jeji har shekara bakwai.'

²⁴ “Ga fassarar, ya sarki, wannan ita ce doka wadda Mafi Daukaka ya bayar a kan ranka yā daɗe, sarkina. ²⁵ Za a kore ka daga cikin mutane, za ka kuma zauna cikin namun jeji; za ka ci ciyawa kamar shanu, za ka jike da raba har shekara bakwai cif sa’an nan za ka sani cewa Mafi Daukaka ne mai iko duka a kan dukan mulkoki a duniya, yake kuma ba da mulki ga duk wanda ya ga dama. ²⁶ Umarni na barin kututturen itacen da saiwoyinsa yana nufin cewa za a maido maka da mulkinka a lokacin da ka gane cewa Mai sama ne yake mulki. ²⁷ Saboda haka, ya sarki, ina rokonka ka karɓi shawarar da zan ba ka; ka furta zunubanka ta wurin yin abin da yake daidai. Ka bar muguntarka, ka aikata alheri ga waɗanda ake wulakantawa, watakila za a kara tsawon kwanakinka da salama.”

Mafarkin Ya Cika

²⁸ Duk wannan kuwa ya faru da sarki Nebukadnezzar. ²⁹ Bayan wata goma sha biyu, a sa’ad da sarki yake takawa a bisan saman ɗakin fadar Babilon, ³⁰ sai ya ce, “Ba wannan ita ce Babilon babba da na gina domin wurin zaman sarautar Babilon, da ikona kuma domin ɗaukakar darajata ba?”

³¹ Tun kalmomin suna cikin bakinsa sai ya ji murya daga sama tana cewa, “Wannan shi ne abin da aka zartar a kanka, Sarki Nebukadnezzar. An karɓe ikon mulkinka. ³² Za a kore ka daga cikin mutane za ka kuma yi rayuwa tare da namun jeji. Za ka ci ciyawa kamar sa har shekara bakwai cif, sa’an nan

za ka gane Mafi Daukaka ne mai iko duka a kan dukan mulkoki a duniya, yake kuma ba da mulki ga duk wanda ya ga dama.”

³³ Nan da nan abin da aka fadfa a kan Nebukadnezzar tabbatarsa ya cika. Aka kore shi daga cikin mutane ya kuma shiga cin ciyawa kamar shanu. Jikinsa ya jike da raba, har gashinsa ya yi tsawo kamar fikafikan gaggafa, kumbarasa kuma suka yi tsawo kamar na tsuntsu.

³⁴ A karshen wadannan kwanaki, ni, Nebukadnezzar, na daga idanuna sama, sai hankalina ya komo mini. Na kuwa yabi Madaukaki, na girmama shi, na daukaka shi wanda yake rayayye har abada.

Mulkinsa dawwammamen mulki ne;
sarautarsa ta dawwama daga zamani
zuwa zamani.

³⁵ Dukan mutanen duniya
ba a bakin kome suke ba.
Yakan yi abin da ya gamshe shi
da ikokin sama
da kuma na mutanen duniya.

Babu mai hana shi
ko ya ce masa; “Me ka yi?”

³⁶ A lokacin nan hankalina ya komo mini, sai aka mayar mini da masarautata mai daraja, da martabata, da girmana. ‘Yan majalisata da fadawana suka nemo ni. Aka maido ni kan gadon sarautata da daraja fiye da ta da.

³⁷ Yanzu ni, Nebukadnezzar, ina yabon Sarkin sama, ina waka ina kuma darjanta shi, saboda dukan abin da ya yi mini, mai kyau ne kuma

dukan hanyoyinsa gaskiya ne. Kuma duk masu tafiya da girman kai zai kaskantar da su.

5

Rubutu a kan bango

¹ Sarki Belshazar ya yi babban biki domin dubban hakimansa ya kuma sha ruwan inabi tare da su. ² Yayinda Belshazar yake shan ruwan inabi, sai ya umarta a kawo zinariya da azurfan da Nebukadnezzar mahaifinsa* ya kwaso daga haikali a Urushalima, saboda sarki da hakimansa, da matansa da kwarakwaransa su sha da su. ³ Sai suka kawo kayan zinariyan nan da aka kwaso daga haikalin Allah a Urushalima, sarki kuwa da hakimansa, da matansa, da kwarakwaransa suka yi ta sha da su. ⁴ Yayinda suke shan ruwan inabin, sai suka yabi allolin zinariya da azurfa, da na tagulla, da na karfe, da na itace da kuma na dutse.

⁵ Nan da nan sai ga yatsotsin hannun mutum sun bayyana, suna yin rubutu a kan shafen bangon, kusa da wurin da ake ajiye fitilar fadar sarki. Sarki kuwa yana ganin hannun yayinda yake rubutu. ⁶ Sai fuskarsa ta rufe, ya kuma ji tsoro kwarai har gwiwoyinsa suka yi ta bugun juna, kafafunsa kuma suka rasa karfi.

⁷ Sai sarki ya kira masu dabo, masanan taurari† da masu duba, a kawo su, ya kuma ce wa masu hikima na Babilon, “Duk wanda ya karanta

* **5:2** Ko kakansa; ko wanda ya gāji sarauta daga gare shi; haka kuma a ayoyi 11, 13, da 18 † **5:7** Ko kuwa Kaldiyawa, haka ma a aya 11

wannan rubutu ya kuma faɗa mini abin da yake nufi, za a sa masa rigar shunayya, a kuma sa masa sarkar zinariya a wuyansa, zai zama na uku a cikin masu mulkin kasar.”

⁸ Sa’an nan sai dukan masu hikima suka zo ciki, amma ba su iya karanta rubutun ba ko su faɗa wa sarki abin da yake nufi. ⁹ Saboda haka Sarki Belshazar ya firgita kwarai kuma fuskarsa ta kara ruɗewa. Hakimansa kuma suka rikice.

¹⁰ Sai sarauniya,[‡] da jin muryoyi na sarki da na hakimansa, ta shiga babban ɗakin liyafar. Ta ce, “Ya sarki, ranka yā daɗe! Kada ka firgita! Kada fuskarka ta ruɗe! ¹¹ Akwai wani mutum a masarautarka wanda yake da ruhun alloli masu tsarki a cikinsa. A zamanin mahaifinka an gane cewa yana da basira da hazaka da hikima kamar na alloli. Sarki Nebukadnezzar mahaifinka, mahaifinka sarki, na ce, ya naɗa shugaban masu dabo, da masu sihiri, masanan taurari da kuma masu duba. ¹² Wannan mutum Daniyel, wanda sarki ya kira Belteshazar, an gane yana da ruhu nagari, da ilimi, da ganewa don yin fassarar mafarkai, da bayyana ma’anar kacici-kacici, da warware al’amura masu wuya. Ka kira Daniyel shi kuwa zai faɗa maka abin da rubutun nan yake nufi.”

¹³ Saboda haka aka kawo Daniyel a gaban sarki, sai sarki ya ce masa, “Kai ne Daniyel ɗin nan, ɗaya daga cikin kamammu waɗanda mahaifina sarki ya kawo daga Yahuda? ¹⁴ Na sami labari cewa kana da ruhun alloli a cikinka da kuma basira, da hazaka da kuma fitacciyar

[‡] **5:10** Ko kuwa mahaifiyar sarauniya

hikima. ¹⁵ An kawo masu hikima da masu dabo a gabana domin su karanta wannan rubutu su kuma fada mini abin da yake nufi, amma ba su iya ba. ¹⁶ Na sami labari cewa kana iya ba da fassara da kuma warware matsaloli masu wuya. In har ka iya karanta wannan rubutun ka kuma fada mini abin da yake nufi, za a sa maka riga shunayya, a kuma sa sarkar zinariya a wuyanka. Za ka zama na uku a cikin masu mulkin kasar.”

¹⁷ Sai Daniyel ya amsa wa sarki ya ce, “Za ka iya ajiye kyautar wa kanka ko kuma ka ba wa wani. Duk da haka, zan karanta wa sarki rubutun, in kuma fada abin da yake nufi.

¹⁸ “Ya sarki, Allah Mafi Daukaka ya ba ma-haifinka Nebukadnezzar sarauta, da girma, da daukaka, da martaba. ¹⁹ Saboda irin matsayin da ya ba shi, dukan mutane da al’ummai da kuma dukan harsuna suka ji tsoronsa suka yi rawar jiki a gabansa. Bisa ga ganin damarsa yakan kashe wani, ya bar wani da rai, haka kuma yakan daukaka wani, ya kaskantar da wani. ²⁰ Amma da lokacin da zuciyarsa ta cika da girman kai ta kuma taurare, sai aka kore shi daga gadon sarautarsa, aka raba shi kuma da darajarsa. ²¹ Aka kore shi daga cikin mutane aka kuma ba shi tunani irin na dabba; ya yi zama tare da jakunan jeji, ya kuma ci ciyawa kamar shanu; jikinsa kuma ya jike da raba, har zuwa lokacin da ya gane, ashe, Allah Madaukaki ne mai iko duka a kan dukan mulkoki a duniya, yake kuma ba da mulki ga duk wanda ya ga dama.

22 “Amma kai dansa,§ Ya Belshazar, ba ka kaskantar da kanka ba, ko da yake ka san wannan duka. 23 A maimakon, sai ka nuna wa Ubangiji na sama girman kai. Ka sa aka kawo maka su kwaf na zinariya daga haikalinsa, da kai da hakimanka, da matanka da kwarkwaranka kuka sha ruwan inabi da su. Kuka yabi allolin zinariya da na azurfa, da na tagulla, da na bakin karfe, da na itace, da na dutse waɗanda ba sa ji, ba sa gani, ba sa da gane kome. Amma ba ka girmama Allah ba, wanda ranka da dukan harkokinka suna a hannunsa. 24 Saboda haka ya aiko da hannun da ya yi rubutun nan.

25 “Wannan shi ne rubutun da aka yi,
Mene, mene, tekell, farsin

26 “Abin da kalmomin nan suke nufi shi ne,
“Mene*, Allah ya kayyade yawan kwanakin mulkinka ya kuma kawo su ga karshe.

27 “Tekel†, An kuma auna ka a ma’auni aka tarar ka kasa.

28 “Feres‡, An raba mulkinka aka ba wa Medes da Farisa.”

29 Sai Belshazar ya umarta, aka sa wa Daniyel riga mai shunayya, aka sa sarkar zinariya a wuyansa, aka kuma yi shela, cewa yanzu shi ne na uku a cikin masu mulkin kasar.

§ 5:22 Ko zuriya; ko magaji * 5:26 Mene yana iya nufin kididdigewa Ko kuwa mina (ko kashi na kuɗi). † 5:27 Tekel yana iya nufin awo Ko kuwa shekel. ‡ 5:28 Feres (jumli ne na Farsin) yana iya nufin an raba Ko kuwa Farisa Ko kuwa rabin mina Ko kuwa rabin shekel.

³⁰ A wannan dare aka kashe Belshazar, sarkin Babiloniyawa, § ³¹ Dariyus mutumin Medes kuwa ya karɓi mulkin, yana da shekara sittin da biyu.

6

Daniyel a cikin ramin zakoki

¹ Ya gamshi Dariyus ya naɗa mukaddasai 120 su yi shugabanci a duk fāɗin masarautar, ² ya naɗa mutum uku a bisa waɗannan mukaddasan, Daniyel yana ɗaya daga cikin mutum ukun nan. Sai aka sa mukaddasan nan a karkashin waɗannan uku ɗin domin kada sarki ya yi hasarar kome. ³ To, Daniyel dai ya yi ficce a cikin shugabannin nan uku har da mukaddasan ma, saboda waɗansu halaye nagari da yake da su, wanda ya sa sarki ya yi shiri ya ɗora shi a kan dukan mulkinsa. ⁴ A kan haka, shugabannin nan uku da mukaddasan nan suka yi koƙari su sami wani laifi a kan Daniyel a yadda yake tafiyar da aikin shugabancinsa, amma ba su samu ba. Ba su same shi da wani laifin cin hanci ba, domin shi amintacce ne kuma babu wani aibi a kansa ko rashin kula. ⁵ A karshe waɗannan mutane suka ce; “Ba za mu taɓa samun wani laifin da za mu kama Daniyel da shi ba, sai dai ko abin ya shafi dokar Allahnsa.”

⁶ Saboda haka shugabannin nan suka haɗu da mukaddasan nan suka tafi wurin sarki a kungiyance suka ce, “Ya Sarki Dariyus, ranka yā daɗe! ⁷ Shugabannin masarauta, da masu mulki, da mukaddasai, da mashawarta da gwamnoni duk sun amince cewa sarki yā kafa doka yā kuma

yi umarni cewa a cikin kwana talatin nan gaba duk wanda ya yi addu'a ga wani allah ko mutum, in ba a gare ka ba, ya sarki, jefa shi cikin kogon zakoki. ⁸ Yanzu, ya sarki, sai ka yi umarni ka kuma yi shi a rubuce saboda kada a canja shi, bisa ga dokar Medes da Farisa, wadanda ba a iya sokewa." ⁹ Sai Sarki Dariyus ya ba da umarnin a rubuce.

¹⁰ To, da Daniyel ya ji labarin cewa an fitar da doka, sai ya tafi gidansa a dakinsa na sama inda tagogin dakin suke duban wajen Urushalima. Sau uku yakan durkusa yā yi addu'a yana yin godiya ga Allahnsa, kamar yadda ya saba yi. ¹¹ Sai wadannan mutane suka tafi a kungiyance suka kuma iske Daniyel yana addu'a yana rokon Allah yā taimake shi. ¹² Sai suka tafi wurin sarki suka yi masa magana game da dokar mulkinsa, suka ce, "Ashe, ba ka yi doka cewa a cikin kwana talatin nan gaba duk wanda aka tarar yana addu'a ga wani allah ko mutum in ba kai ba, ya sarki, za ka jefa shi a cikin ramın zakoki ba?"

Sarki ya amsa ya ce, "Dokar tana nan daram bisa ga dokar Medes da Farisa, wadanda ba a iya sokewa."

¹³ Sai suka ce wa sarki, "Daniyel dfin nan, wanda yake dƙaya daga cikin wadanda aka kwaso daga Yahuda, bai kula da kai ba, ya sarki, balle fa dokar da ka yi. Har yanzu yana addu'a sau uku a rana." ¹⁴ Da sarki ya ji haka, sai ya damu sosai, ya kudura yā ceci Daniyel, ya yi ta fama har fāduwar rana yadda zai yi yā kubutar da shi.

¹⁵ Sai mutanen nan suka je wurin sarki a kungiyance suka ce masa, “Ka tuna, ya sarki; cewa bisa ga dokar Medes da Farisa, babu umarni ko dokar da sarki ya yi da za a iya sokewa.”

¹⁶ Saboda haka sai sarki ya ba da umarni suka kuma kawo Daniyel suka jefa shi cikin ramın zakoki. Sarki ya ce wa Daniyel, “Bari Allahn nan wanda kake bauta masa kullum, yā cece ka!”

¹⁷ Aka kawo dutsen aka rufe bakin ramın, sa’an nan sarki ya hatimce shi da zobensa da kuma zaban manyan mutanensa, don kada wani yā canja yanayin Daniyel. ¹⁸ Sa’an nan sarki ya koma fadarsa ya kwana bai ci ba, kuma babu wata liyafar da aka kawo masa. Ya kuma kāsā barci.

¹⁹ Gari yana wayewa, sai sarki ya tashi ya hanzarta zuwa ramın zakoki. ²⁰ Da ya yi kusa da ramın zakokin, sai ya kira Daniyel da muryar mai cike da damuwa ya ce, “Daniyel bawan Allah mai rai, ko Allahn nan naka wanda kake bauta wa kullum, ya iya cetonka daga zakoki?”

²¹ Sai Daniyel ya amsa ya ce, “Ran sarki, yā dade! ²² Allahna ya aiko da mala’ikansa, ya kuwa rufe bakunan zakoki. Ba su yi mini rauni ba, gama an same ni marar laifi ne a gabansa. Ban kuwa taɓa yin wani abu marar kyau a gabanka ba, ya sarki.”

²³ Sai sarki ya cika da murna kwarai, ya kuma yi umarni a ciro Daniyel daga ramın zakoki. Kuma da aka fito da Daniyel daga ramın, ba a sami wani rauni a jikinsa ba, domin ya dogara ga Allahnsa.

²⁴ Sai sarki ya umarta, a kawo mutanen nan da suka yi wa Daniyel makarkashiya, a tura su, da 'ya'yansu, da matansu cikin ramin zakoki. Kafin ma su kai kurewar ramin, sai zakoki suka hallaka su suka yayyage su, suka yi kaca-kaca da su.

²⁵ Sa'an nan Sarki Dariyus ya rubuta wa dukan mutane, da al'ummai da kuma mutanen dukan harsunan a duk fadin kasar.

"Bari ya yi nasara sosai!

²⁶ "Na fitar da doka cewa a cikin dukan iyakar kasar mulkina, dole mutane su ji tsoro su kuma girmama Allah na Daniyel.

"Gama shi ne Allah mai rai

kuma madawwami ne har abada;

ba za a taɓa lalace masarautarsa ba,

mulkinsa kuma ba za ta taɓa kawewa ba

²⁷ Yakan kuɓutar ya kuma ceci;

yana yin alamu da al'ajabai

a sama da kuma a duniya.

Shi ya ceci Daniyel

daga ikon zakoki."

²⁸ Daniyel kuwa ya bunkasa a lokacin mulkin Dariyus da kuma mulkin Sairus* na Farisa.

7

Mafarkin Daniyel na dabbobi huɗu

¹ A shekara ta fari ta mulkin Belshazar sarkin Babilon, Daniyel ya yi mafarki, wahayoyi kuma suka ratsa tunaninsa a sa'ad da yake a kwance a gadonsa. Sai ya rubuta abin da mafarkin ya kunsu.

* **6:28** Ko kuwa Dariyus, wato, mulkin Sairus

² Daniyel ya ce, “A cikin wahayina da dare na duba, a gabana kuwa ga kusurwoyi huɗu na sama suna gurbata babban teku. ³ Sai ga dabbobi huɗu, kowannensu ya yi dabam da sauran, suna fitowa daga teku.

⁴ “Na farkon ya yi kamar zaki kuma yana da fikafikai kamar gaggafa. Ina kallo, sai aka fizge fikafikanta, aka daga ta sama, aka sa ta tsaya a kan kafafu biyu kamar mutum, aka ba ta tunani irin na mutum.

⁵ “A gabana kuma ga dabba ta biyu, wadda ta yi kamar beyar. Aka daga ta a gefenta guda, tana kuwa da haƙarƙarai uku a bakinta a tsakanin haƙoranta. Aka faɗa mata, ‘Tashi ki cika cikinki da danyen nama!’

⁶ “Bayan haka, na duba, a gabana kuwa ga wata dabba wadda ta yi kamar Damisa, a bayanta kuma tana da fikafikai huɗu irin na tsuntsu. Wannan dabbar tana da kawuna huɗu, aka kuma ba ta iko ta yi mulki.

⁷ “Bayan haka, a cikin wahayina da dare na duba, a gabana kuwa ga dabba ta huɗu, wadda take da bantsoro da banrazana da kuma iko kwarai. Tana da manyan haƙoran karfe; ta ra-gargaje ta cinye abin da ta kama, ta kuma tattaka duk abin da ya rage a karkashin kafafunta. Ta bambanta da dukan sauran dabbobin da suka riga ta, tana kuma da kahoni goma.

⁸ “Yayinda nake cikin tunani game da kahonin nan, a gabana kuwa ga wani kaho, ɗan kankani, wanda ya fito daga cikinsu; kuma an tumbuke uku daga cikin kahonin farko kafin wannan.

Wannan kaho yana da idanu kamar na mutum da kuma bakin da yake maganganun fariya.

⁹ “Ina cikin dubawa,
“sai aka ajiye kursiyoyi,
sai ga wani wanda yake tun fil azal ya zauna a mazauninsa.

Rigarsa ta yi fari fat kamar kankara;
gashin kansa sun yi fari kamar ulu.

Kursiyinsa kuma harshen wuta,
dukan kafafun kursiyin masu kama da keken yakin, wuta ne.

¹⁰ Kogin wuta yana gudu,
yana fitowa daga gabansa.

Dubun dubbai sun yi masa hidima;
dubu goma sau dubu goma sun tsaya a gabansa.

Aka zauna don shari’a,
aka kuma buɗe littattafai.

¹¹ “Sa’an nan na ci gaba da kallo saboda kalmomin fariyar da wannan kaho yake furtawa. Na yi ta kallo har sai da aka yanke dabbar, aka kuma hallaka jikinta a cikin wuta.

¹² (An tube sauran dabbobin daga mulkinsu, amma aka bar su su rayu na wani lokaci.)

¹³ “A wahayina na dare, na ga a gabana wani kamar ɗan mutum* yana saukowa tare da gizagizan sama. Ya kusaci Wannan wanda yake Tun fil azal aka kuma kai shi gabansa. ¹⁴ Aka ba

* **7:13** Kalmomin Arameyik nan *bar enash* suna nufin mutum. Kalmomin nan ɗan mutum an yi amfani da su a nan saboda a amfanin da aka yi da su a Sabon Alkawari a matsayi wakilin suna na Yesu, mai yiwuwa saboda dangane a kan wannan ayar.

shi mulki, daraja da kuma mafificin iko; dukan mutane, da al'ummai, da mutane daga kowane harshe suka yi masa sujada. Mulkinsa kuwa dawwammamen mulki ne da ba zai kare ba, sarautarsa kuma ba ta taɓa lalacewa.

Fassarar mafarkin

¹⁵ “Ni, Daniyel, ruhuna ya damu kwarai, kuma wahayin da ya ratsa tunanina ya dame ni. ¹⁶ Sai na matsa kusa da ɗaya daga cikin waɗanda suke tsaye a can, na tambaye shi gaskiya ma'anar waɗannan al'amura.

“Don haka sai ya faɗa mini, ya kuma ba ni fassarar waɗannan al'amura. ¹⁷ ‘Waɗannan manyan dabbobi huɗu, Masarautai ne huɗu waɗanda za su taso a duniya. ¹⁸ Amma tsarkaka na Mafi Ɗaukaka za su karɓi wannan sarauta, za su kuwa mallake ta har abada, I, har abada abadin.’

¹⁹ “Sa'an nan kuma sai na so in san ma'anar wannan dabba ta huɗu, wadda ta yi dabam da sauran dabbobin da suke da matuƙar bantsoro, da take da haƙoran karfe da kuma farcen tagulla, dabbar ta ragargaje ta cinye abin da ta kama, ta kuma tattaka duk abin da ya rage a karkashin kafafunta. ²⁰ Na kuma so in gane game da kahonin nan guda goma da suke a kanta da kuma game da kahon nan da ya fito, wanda aka tumbuke kahoni uku a gabansa, kahon nan da yake da idanu da bakin da yake furta manyan maganganun fariya, wanda ya yi kamar ya fi sauran girma. ²¹ Ina cikin dubawa, sai ga wannan kaho yana yaƙi da tsarkaka yana kuma cin nasara a kansu, ²² sai da Wannan wanda yake

tun fil azal ya zo ya furta hukunci, aka kuma ba tsarkaka na Mafi Daukaka gaskiya, lokaci kuwa ya cika sai suka karɓi mulki.

²³ “Sai ya ba ni wannan bayani, ‘Dabbar nan ta huɗu, ita ce mulki na huɗu da zai bayyana a duniya. Zai bambanta da dukan sauran mulkoki, zai kuma cinye dukan duniya, yā tattake ta, yā kuma ragargaje ta. ²⁴ Kahonin nan goma, sarakuna ne goma waɗanda za su taso daga wannan mulki. Bayansu kuma, wani sarki zai taso, wanda ya sha dabam da waɗanda suka riga shi. Zai rinjayi sarakunan nan uku. ²⁵ Zai yi maganar sabo a kan Mafi Daukaka, zai kuma tsananta wa tsarkaka yā kuma yi ƙoƙarin sāke lokuta da shari’u. Za a miƙa tsarkaka a hannunsa na wani lokaci, lokuta da kuma rabin lokaci.†

²⁶ “‘Amma majalisa za tā yi zama, za a karɓe ikonsa, a kuma hallaka shi gaba ɗaya har abada.

²⁷ Sa’an nan za a ba da mulki, iko da girma na mulkokin da suke a ƙarƙashin dukan sammai ga tsarkaka, mutane na Mafi Daukaka. Mulkinsa kuwa mulki ne marar matuƙa, kuma dukan masu mulki za su yabe shi, su kuma yi masa biyayya.’

²⁸ “Wannan shi ne ƙarshen batun. Ni, Daniyel na damu ƙwarai da irin tunanina, kuma fuskata ta rikice, amma na riƙe batun a zuciyata.”

8

Wahayin Daniyel a kan rago da akuya

† 7:25 Ko kuwa na shekara biyu da rabi

¹ A shekara ta uku ta mulkin sarki Belshazar, ni, Daniyel, na ga wahayi, bayan wancan da na riga gani. ² A cikin wahayin, na ga kaina a mafakar Shusha a yankin Elam; a wahayin na ga ina a bakin Kogin Ulai. ³ Na daga ido, a gabana kuwa sai ga rago mai kahoni biyu, yana tsaye a gefen mashigin kogin, kahonin kuma suna da tsawo. Daya daga cikin kahonin ya fi dayan tsawo. Wanda ya fi tsawon shi ne ya tsiro daga baya. ⁴ Na lura da ragon sa'ad da ya kai karo wajen yamma da arewa da kudu. Babu wata dabbar da ta iya karawa da shi, babu kuma wanda ya iya kubuta daga ikonsa. Ya yi yadda ya ga dama, ya kuma zama mai girma.

⁵ Yayinda nake tunani game da wannan, farat daya sai ga bunsurun da yake da sanannen kaho tsakanin idanunsa ya bullo daga wajen yamma, yana ratsa dukan duniya ba ya ko taba kasa. ⁶ Ya zo wajen rago mai kahoni biyu din nan da na riga na gani tsaye a gefen mashigin kogin nan ya tasar masa da fushi mai zafi. ⁷ Na ga ya zo kusa da ragon, ya husata da shi kwarai, ya kai wa ragon hari. Ya kakkarya kahoninsa nan biyu. Karfin ragon ya kasa, bai iya kare kansa daga bunsurun ba. Bunsurun ya buge shi kasa ya tattake shi. Ba wanda ya iya ceton ragon daga bunsurun. ⁸ Bunsurun kuwa ya kasaita, amma a kwankolin ikonsa sai aka karye babban kahonsa, kuma a wurin da kahon nan ya kasance wadansu sanannun kahoni hudu suka tsiro suna fuskantar kusurwoyin nan hudu.

⁹ Daga cikin dayansu kuma wani karamin kaho ya fito, ya yi girma ya kasaita kwarai

zuwa kudu da kuma gabas da wajen Kyakkyawar Kasa. ¹⁰ Ya yi girma sai da ya kai rundunar sammai, ya kuma fid da waɗansu rundunar taurari zuwa kasa ya kuma tattake su. ¹¹ Sai ya dora kansa ya zama mai girma kamar Sarkin runduna; sai aka dāuke hadaya ta kullayaumi daga gare shi, aka kuma saukar da wurin masu-jadarsa kasa. ¹² Saboda tawaye, sai aka ba da rundunar tsarkaka* da kuma hadayar konawa ta kowace rana ga kahon. Sai ya yi watsi da gaskiya, ya yi abin da ya ga dama, ya kuwa yi nasara.

¹³ Sa'an nan na ji mai tsarkin nan yana magana, wani mai tsarki kuma ya ce da wancan, "Har yausha wannan wahayi zai tabbata, wahayi game da hadaya ta kullayaumi, da tawayen da yake kawo lalacewa, da kuma miƙa wuri mai tsarki da kuma na rundunar da za a tattake a karkashin sawu?"

¹⁴ Sai ya ce mini, "Zai dāuki safiya da yamma 2,300; sa'an nan za a sāke tsarkake wuri mai tsarki."

Fassarar wahayin

¹⁵ Yayinda ni, Daniyel, nake duban wahayi ina ƙoƙari in fahimce shi, sai ga wani a gabana wanda ya yi kama da mutum. ¹⁶ Sai na ji muryar wani mutum daga Ulai tana cewa, "Jibra'ilu, faɗa wa wannan mutum ma'anar wahayin."

¹⁷ Da ya zo kusa da inda nake tsaye, na firgita na kuma fāɗi rubda ciki. Ya ce da ni "Dan mutum, ka gane da cewa wannan wahayi yana magana ne a kan kwanakin karshe."

* **8:12** ko tawayen, mayakan

¹⁸ Yayinda yake magana da ni, barci mai nauyi ya kwashe ni, da nake kwance rubda ciki. Sai ya taba ni ya kuma tashe ni tsaye.

¹⁹ Sai ya ce, “Zan fadfa maka abin da zai faru a lokacin fushi, saboda wahayin yana magana ne a kan lokacin da aka kayyade na karshe.”[†] ²⁰ Rago mai kahoni biyu da ka gani, yana a madadin sarakunan Medes da Farisa ne. ²¹ Bunsurun kuwa sarkin Girka ne, kuma babban kahon da yake tsakanin idanunsa, sarki na farko ne.

²² Kahoni huɗu da suka maya wannan da ya karye yana a madadin masarautu huɗu da za su tashi daga cikin al’ummarsa amma ba za su sami irin ikonsa ba.

²³ “Can wajen karshe mulkinsu, sa’ad da muguntarsu ta kai intaha, wani mugun sarki mai rashin hankali, uban makirci, zai fito. ²⁴ Zai yi karfi kwarai da gaske, amma ba da ikonsa ba. Zai jawo mummunar hallakarwa kuma zai yi nasara a duk abin da ya sa gaba. Zai hallakar da majiya karfi da kuma tsarkaka. ²⁵ Zai sa yaudara ta kara yin yawa, zai daukaka kansa. Sa’ad da suke ji sun sami mafaka, zai hallaka mutane da yawa sa’an nan kuma yā fara gāba da Sarkin sarakuna. Duk da haka za a hallaka shi, amma ba da ikon mutum ba.

²⁶ “Wahayin nan na safiya da yamma da aka nuna maka gaskiya ne, amma ka boye wahayin, gama ya shafi nan gaba mai tsawo ne.”

²⁷ Ni, Daniyel, na gaji matuka na kuma yi rashin lafiya na kwanaki masu yawa. Sa’an nan

[†] **8:19** Ko kuwa domin karshen zai zama a kayyadadden lokaci

sai na tashi na ci gaba da hidimar sarki. Wahayin ya shige mini duhu, ya fi karfin fahimtata.

9

Addu'ar Daniyel

¹ A shekara ta fari da mulkin Dariyus dan Zerzes* (wanda yake Bamediye), wanda aka mai da shi sarki a masarautar Babiloniyawa† ² a shekara ta farko ta mulkinsa, ni, Daniyel na gane daga cikin littattafai, bisa ga maganar UBANGIJI da aka fada wa annabi Irmiya, cewa zaman Urushalima kango zai kai shekara saba'in. ³ Sai na juya wurin Ubangiji Allah na roke shi ta wurin addu'a da koke-koke, cikin azumi, ina saye da tsummoki, na kuma zauna a cikin toka.

⁴ Na yi addu'a ga UBANGIJI Allahna na furta laifina.

“Ya Ubangiji, mai alfarma da kuma Allah mai banrazana, wanda yake cika alkawarinsa na kauna ga duk wanda ya kaunace shi ya kuma kiyaye dokokinsa, ⁵ mun yi zunubi muka kuma yi ba daidai ba. Mu mugaye ne da kuma 'yan tawaye; mun juya wa umarninka da shari'unka baya. ⁶ Ba mu saurari bayinka annabawa ba, wadanda suka yi magana a sunanka ga sarakunanmu da masu mulkinmu da iyayenmu, da kuma dukan mutanen kasa.

⁷ “Ubangiji, kai mai adalci ne, amma a yau kunya ta rufe mu, mutanen Yahuda da mutanen Urushalima da na dukan Isra'ila, wadanda suke kusa da kuma nesa, a dukan

* 9:1 Da Ibraniyanci Ahasuwerus † 9:1 Ko kuwa Kaldiyawa

ƙasashen da ka warwatsa mu saboda rashin amincinmu a gare ka. ⁸ Ya UBANGIJI, mu da sarakunanmu, da masu mulkinmu da iyayenmu kunya ta rufe mu saboda mun yi maka zunubi. ⁹ Ubangiji Allahnmu mai jinkai ne, mai gafartawa ne kuma, ko da yake mun yi masa tawaye; ¹⁰ ba mu yi biyayya ga UBANGIJI Allahnmu ba, ba mu kuma kiyaye shari'unsu da ya ba mu ta wuri bayinsa annabawa ba. ¹¹ Dukan Isra'ila sun karya dokokinka suka kuma juya maka baya, sun fi yi maka biyayya.

“Saboda haka la'anoni da rantsuwar hukunce-hukuncen da suke a rubuce a cikin Dokar Musa, bawan Allah, sun kama mu domin mun yi maka zunubi. ¹² Ka cika kalmomin da ka yi a kanmu da kuma a kan masu mulkinmu ta wurin kawo mana babban bala'i. A duniya duka ba a taɓa yin wani abu kamar yadda aka yi wa Urushalima ba. ¹³ Kamar yadda yake a rubuce cikin Dokar Musa, dukan wannan bala'i ya sauko a kanmu, duk da haka ba mu nemi tagomashin UBANGIJI Allahnmu ta wurin barin aikatawa zunubanmu, mu kuma mai da hankali a kan gaskiyarka ba. ¹⁴ UBANGIJI bai yi wata-wata wajen kawo mana bala'i ba, domin UBANGIJI Allahnmu mai adalci ne a cikin dukan abin da yake yi; duk da haka ba mu yi masa biyayya ba.

¹⁵ “Yanzu, ya Ubangiji Allahnmu, wanda ya fito da mutanensa daga Masar ta hannu mai ƙarfi wanda kuma ya yi wa kansa sunan da ya dawwama har yā zuwa yau, mun yi zunubi, mun yi abin da ba daidai ba. ¹⁶ Ya Ubangiji, ta

wurin kiyaye dukan ayyukanka na adalci, ka huce daga fushinka da hukuncinka da ka yi a kan Urushalima, birninka, tudunka mai tsarki. Zunubinmu da laifofin iyayenmu sun mai da Urushalima da kuma mutanenka abin ba'a ga dukan wafanda suke kewaye da mu.

¹⁷ “Yanzu, ya Allahnmu, ka ji addu'o'i da koke-koken bayinka. Saboda sunanka, ya Ubangiji, ka duba da rahama wurinka mai tsarki da ya zama kango. ¹⁸ Ka kasa kunne, ya Allah, ka kuma ji; ka buɗe idanunka ka kuma ga yadda birninka ya zama kango, birnin da yake d'auke da Sunanka. Ba cewa muna rokonka saboda mu masu adalci ba ne, amma saboda girman jinkanka. ¹⁹ Ya Ubangiji, ka saurara! Ya Ubangiji ka gafarta! Ya Ubangiji, ka ji ka kuma yi wani abu! Saboda sunanka, ya Allahna, kada ka yi jinkiri, domin da sunanka ake kiran birninka da jama'arka.”

Annabci a kan Mako Saba'in

²⁰ Yayinda da nake magana da addu'a, ina furta zunubina da zunubin mutanena Isra'ila ina mika koke-kokena ga UBANGIJI Allahna saboda tudunsa mai tsarki, ²¹ yayinda nake cikin addu'a, sai Jibra'ilu, mutumin nan da na gani a wahayin da ya wuce, ya zo wurina gaggauce wajen lokacin yin hadaya ta yamma. ²² Ya umarce ni ya kuma ce mini, “Daniyel, yanzu na zo domin in ba ka hikima da ganewa. ²³ Da zarar ka fara addu'a, an amsa, wadda na zo in faɗa maka, gama ana kaunar ka sosai. Saboda haka, ka yi lura da sakon ka kuma fahimci wahayin.

24 “An kayyade wa jama’arka da tsattsarkan birninka shekara ɗari huɗu da tasa’in domin a kawo ƙarshen laifi da zunubi, domin a yi kafarar laifi, sa’an nan a shigo da adalci madawwami, a rufe wahayi da annabci, a tsarkake haikali.

25 “Sai ka sani ka kuma fahimci wannan; Tun daga sa’ad da aka kafa doka‡ don a maido a kuma sāke gina Urushalima har sai Shafaffen nan,§ mai mulki, ya zo, za a yi shekara arba’in da tara, da shekara ɗari huɗu da talatin da huɗu. Za a sāke gina ta a yi mata tituna da mafaka. 26 Bayan shekara ɗari huɗu da talatin da huɗu, za a datse Shafaffen nan zai kuma kasance ba shi da kome.* Mutanen mai mulkin za su zo su hallaka birnin da kuma wuri mai tsarki. Ƙarshen zai zo kamar rigyawa. Yaƙi zai ci gaba har ƙarshe, a kuma hallakar kamar yadda aka ƙaddara. 27 Zai tabbatar da alkawari da mutane masu yawa har na shekara bakwai.† A tsakiyar bakwai ɗin nan ɗaya‡ zai kawo ƙarshen duk wata hadaya da baiko. Kuma a kusurwar haikali zai sa abin kyama mai kawo hallaka, har sai ƙarshen da aka ƙaddara ya auko wa wanda ya sa abin kyama.”§,*

10

Wahayin Daniyel na mutum

‡ 9:25 Ko kuwa kalma § 9:25 Ko kuwa shafaffen nan; haka kuma a aya 26 * 9:26 Ko kuwa ba zai kasance da kome ba; Ko kuwa a kawar, amma ba don kansa ba † 9:27 Ko kuwa “mako” ‡ 9:27 Ko kuwa “mako” § 9:27 Ko kuwa shi (abin da ba mutum ba) * 9:27 Ko kuwa abin da zai kawo hallaka zai zo ne a kan kwankolin za tă zubo allahn birnin

¹ A shekara ta uku ta Sairus sarkin Farisa, sai aka ba wa Daniyel (wanda ake kira Belteshazar) wahayi. Sakon kuwa gaskiya ce wadda take tattare da babban yaki. Fahimtar sakon ya zo masa a cikin wahayi.

² A wannan lokaci ni Daniyel na yi makoki har na sati uku. ³ Ban ci abinci mai kyau ba; ba nama ko ruwa inabin da ya shiga bakina; kuma ba na amfani da man shafawa gaba d'aya har sai da sati nan uku suka wuce.

⁴ A rana ta ashirin da huɗu ga watan farko, a sa'ad da nake tsaye a bakin babban kogi, Tigris, ⁵ na daga kaina na duba sai ga wani mutum tsaye sanye da rigar lilin, ya yi d'amara da zinariya zalla daga Ufaz kewaye da kugunsa. ⁶ Jikinsa kamar lu'ulu'u yake, fuskarsa kuma kamar walkiya, idanunsa kamar harshen wuta, hannuwansa da kafafunsa kamar gogaggiyar tagulla, muryarsa kuma kamar amon babban taron jama'a.

⁷ Ni, Daniyel, kadai ne na ga wahayin; mutanen da suke tare da ni ba su gani ba, amma wata irin babbar razana ta auko musu har suka gudu suka buya. ⁸ Sai aka bar ni ni kadai, ina juyayi wannan babban wahayi, ba ni da sauran karfi, fuskata ta yamutse kuma ba ni da sauran karfi. ⁹ Sai na ji yana magana, da ina sauraronsa, sai na shiga barci mai nauyi, na kuwa fadi rubda ciki.

¹⁰ Sai hannu ya taba ni ya sa makyarkyata a hannuna da kafafuna. ¹¹ Sai ya ce, "Daniyel, kai ne wanda ake kauna sosai, ka yi lura da kyau game da kalmomin da zan yi maka magana a

kansu, ka tashi yanzu, gama an aiko ni a gare ka.” Sa’ad da ya fada mini haka, sai na tashi a tsaye ina rawan jiki.

¹² Sai ya ci gaba da cewa, “Kada ka ji tsoro, Daniyel. Gama tun daga ran da ka fara sa zuciya ga neman ganewa, ka kuma kaskantar da kanka a gaban Allahnka, an ji addu’arka, amsar addu’arka ce ta kawo ni. ¹³ Amma mai mulkin masarautar Farisa ya tsare ni har kwana ashirin da faya. Sai da Mika’ilu, faya daga cikin manya shugabanni, ya zo ya taimake ni, saboda an tsare ni a can tare da sarkin Farisa. ¹⁴ Yanzu na zo domin in bayyana maka abin da zai faru da mutanenka nan gaba, gama wahayin ya shafi lokacin da bai riga ya zo ba ne.”

¹⁵ Yayinda yake fadin mini haka, sai na sunku-yar da kaina kasa shiru, ba magana. ¹⁶ Sai wani wanda ya yi kama da mutum* ya taɓa leɓunana, na kuma buɗe bakina sai na fara magana. Na ce wa wannan da yake tsaye a gabana, “Na cika da azaba saboda wannan wahayi, ranka yā daɗe, ina kuma neman taimako. ¹⁷ Yaya ni bawanka zan iya magana da kai, ranka yā daɗe? Karfina ya kare kuma ina numfashi da kyar.”

¹⁸ Har yanzu wannan wanda yana kama da mutum ya taɓa ni ya kuma ba ni karfi. ¹⁹ Ya kuma ce, “Kada ka ji tsoro, ya kai mutumin da ake fahariya, salama a gare ka! Ka karfafa yanzu; ka yi karfin hali.”

* **10:16** Yawancin rubuce-rubucen hannu na Nassin Masoretik; faya daga cikin rubuce-rubucen Masoretik, Naɗaɗɗen littafin Mataccen Teku da kuma Seftuwajin Sa’an nan wani abu kamar hannun mutum

Sa'ad da ya yi magana da ni, sai na samu karfi na ce, "Ka yi magana ranka yā dafɛ, tun da yake ka sa na sami karfi."

²⁰ Sai ya ce mini, "Ka san abin da ya kawo ni gare ka? Ba da jimawa ba zan koma in yi yaƙi da mai mulkin Farisa, kuma idan na tafi, mai mulkin Hellenawa zai taso; ²¹ amma da farko zan faɗa maka abin da aka rubuta a cikin Littafin Gaskiya (Babu wanda ya taimake ni yaƙi da waɗannan sai dai Mika'ilu, sarkinku.

11

¹ A shekara ta fari ta Dariyus mutumin Mede, na ɗauki matsayina domin in goyi baya in kuma kare shi.)

Sarakunan kudu da arewa

² "Yanzu dai, zan faɗa maka gaskiya. Sarakuna uku za su taso a Farisa, sa'an nan kuma na huɗu, wanda zai fi dukansu dukiya. Sa'ad da zai sami iko saboda dukiyarsa, zai zuga dukan kowane mutum yā yi gāba da masarautar Girka. ³ Sa'an nan wani babban sarki zai bayyana, wanda zai yi mulki da babban iko yā kuma yi abin da ya ga dama. ⁴ Bayan da ya bayyana, daularsa za tā wargaje za a rarraba ta zuwa kusurwoyi huɗu na duniya, a ba waɗansu waɗanda ba zuriyarsa ba, ba kuwa za su yi mulki da iko kamar yadda ya yi ba, gama za a tumbuki daularsa a kuma ba wa waɗansu.

⁵ "Sai sarki Kudu zai yi karfi kwarai, amma ɗaya daga cikin komandodinsa zai yi karfi fiye da shi, zai kuma yi mulki masarautarsa da iko mai girma. ⁶ Bayan 'yan shekaru, za su haɗa kai.

Diyar sarkin Kudu za tă je wurin sarkin Arewa ta sada zumunci, amma ba za tă riƙe iko ba, shi kuwa da ikonsa* ba za su daƙe ba. A waƙannan kwanaki za a bashe ta, da ita da masu rakiyarta da kuma mahaifinta† da kuma wanda ya goyi bayanta.

⁷ “Wani daga cikin zuriyarta zai taso yă ƙauki matsayinta. Zai kai wa sojojin sarkin Arewa hari yă kuma shiga kagararsa; zai yi yaƙi da su yă kuma yi nasara. ⁸ Zai ƙwace allolinsu, siffofinsu na ƙarfe da kuma kaya masu daraja na azurfa da na zinariya a kuma kai su Masar. Zai yi ’yan shekaru bai kai wa sarkin Arewa yaƙi ba. ⁹ Sa’an nan sarkin Arewa zai kai wa sarkin Kudu hari, amma zai janye, yă koma ƙasarsa. ¹⁰ ’Ya’yansa maza za su yi shirin yaƙi za su kuma tattara babbar rundunar sojoji, waƙanda za su yi ta mamayewa kamar rigyawa da ba iya tarewa, kuma za su kai yaƙin har kagararsa.

¹¹ “Sa’an nan sai sarkin Kudu zai kama hanya da fushi zuwa yaƙi da sarkin Arewa, wanda zai tattara babbar rundunar yaƙi, amma za a ci shi da yaƙi. ¹² Sa’ad da zai kawar da rundunar, sarkin Kudu zai cika da girman kai zai kuma kashe mutane dubbai, duk da haka ba zai kasance mai nasara ba. ¹³ Sarki Arewa kuma zai ƙara tara babbar rundunar soja, wadda ta fi ta dă girma; bayan waƙansu shekaru kuma, zai tafi yaƙi da babbar rundunar mayaƙa cike da kayan yaƙi.

* **11:6** Ko kuwa zuriyarsa † **11:6** Ko kuwa yaro (dubi Bulget da Siriyak)

¹⁴ “A wadānannan lokutan mutane da yawa za su tashi gāba da sarkin Kudu. Amma wadānsu ‘yan kama-karya za su taso daga jama’arka da niyya su cika abin da wahayin ya ce, amma za a fatattake su. ¹⁵ Sa’an nan sarkin arewa zai zo ya gina mahaurai a jikin katagar birni don yā ci birnin da yaki. Sojojin nan na Kudu kuwa ba za su iya tsayawa ba, ko zaɓaɓɓun jarumawansu ma, gama za su rasa karfin tsayawa. ¹⁶ Wanda ya kai harin zai yi yadda ya ga dama, ba wanda zai iya ja da shi. Zai kafa kansa a Kyakkyawar Kasa zai kuma sami ikon da zai hallaka ta. ¹⁷ Zai yunkura yā zo da karfin dukan masarautarsa zai kuma nemi haɗinkan sarkin Kudu. Zai kuma ba shi diyarsa yā aura don yā lalatar da mulkin, amma shirinsa‡ ba zai yi nasara ba ko yā taimake shi ba. ¹⁸ Sa’an nan zai mai da hankalinsa zuwa kasashe a bakin kogi, zai kuma kama da yawansu, amma wani komanda zai kawo karshen faɗin ransa, zai kuma sa faɗin ransa yā koma masa. ¹⁹ Bayan wannan, zai juya ga kagarar kasarsa, amma zai yi tuntube yā fāɗi, ba kuwa za a kara ganinsa ba.

²⁰ “Magājinsa zai aiki mai karɓar haraji don darajar masarautarsa. Amma ba da daɗewa ba za a hallaka shi, duk da haka ba da fushi ko cikin yaki ba.

²¹ “Magājin wannan sarki zai zama wani mutumin banza wanda ma bai fito daga gidan sarauta ba. Zai taso ba zato ba tsammani, yā kwace sarautar ta hanyar zamba. ²² Sa’an nan zai shafe mayaka masu yawa a gabansa; zai hallaka har da

‡ 11:17 Ko kuwa amma ita

wadanda suke mulki na alkawari. ²³ Bayan kulla yarjejeniya da shi, zai yi zamba cikin aminci, kuma zai sami damar hawan mulki da goyon baya mutane kaɗan. ²⁴ Sa'ad da yankuna mafi arziki suke ji kome lafiya yake, zai kai musu hari kuma Zai aikata abin da kakanninsa ba su taɓa yi ba. Zai rarraba abin da aka kwaso daga yaƙi, da ganimu, da dukiya ga dukan mabiyansa. Zai kuma yi shiri yā kai wa mafaka hari, amma na ɗan lokaci ne kawai.

²⁵ "Tare da babbar rundunar mayaƙa zai yi ƙarfin hali yā far wa sarkin Kudu da yaƙi. Sarkin kudu zai haɗa babbar rundunar soja mai ƙarfi don yaƙin, amma ba zai iya karo da shi ba, domin za a shirya masa makarkashiya.

²⁶ Wadanda suke ci daga tanadin sarki za su yi ƙoƙari su hallaka shi; za a share mayakansa, kuma za a kashe mutane masu yawa a yaƙin.

²⁷ Sarakunan nan biyu sun sa mugunta a ransu. Za su zauna a tebur guda su yi ta shara wa juna karya, amma a banza, gama lokacin da aka kayyade bai yi ba tukuna.

²⁸ "Sarkin Arewa zai koma ƙasarsa da dukiya mai girma, amma zuciyarsa za tā yi gāba da tsattsarkan alkawari. Zai ɗauki mataki a kan wannan abu sa'an nan yā koma ƙasarsa.

²⁹ "A kayyadadden lokaci zai sāke kai wa Kudu hari, amma a wannan karo abin da zai faru zai sha bamban daga abin da ya faru can baya.

³⁰ Jiragen ruwa yammancin bakin teku\$ za su yi gāba da shi, zuciyarsa kuwa za tā yi sanyi. Sa'an nan zai juya ya huce haushinsa a kan tsattsarkan

alkawari. Zai komo yă nuna jinkai ga waɗanda suka juya wa tsattsarkan alkawari baya.

³¹ “Mayakansa za su taso su kazantar da kagarar haikali za su kuma kawar da hadaya ta kullum. Sa’an nan za su kafa abin bankyama da yake lalatarwa. ³² Ta wurin daɗin baki zai gurbata waɗannan da suka karya alkawari, amma mutanen da suka san Allahnsu za su yi tsayin daka su yi jayayya da shi.

³³ “Waɗanda suke da hikima za su wayar da kan mutane da yawa, duk da haka za a kashe su da takobi, waɗansu da wuta, a washe waɗansu a kai su bauta. ³⁴ Sa’ad da suka fāɗi, za su sami ɗan taimako, mutane da yawa za su haɗa kai da su, amma da munafunci. ³⁵ Waɗansu masu hikima za su yi tuntube, don a tsabtacce su, a tsarkake su, su yi tsab, har matukar da aka kayyade ta yi.

Sarkin da ya ɗaukaka kansa

³⁶ “Sarkin zai yi abin da ya ga dama. Zai ɗaukaka yă kuma girmama kansa gaba da kowane allah zai kuma faɗa munanan abubuwa a kan Allahn alloli. Zai yi nasara har sai lokacin hukunci ya cika, gama abin da aka ƙaddara zai cika. ³⁷ Ba zai kula da alloli iyayensa ba ko wanda mata suke sha’awa, balle ma yă ga darajar wani allah, amma zai ɗaukaka kansa gaba da su duka. ³⁸ A maimakonsu, zai ɗaukaka allahn kagarai; allahn da kakanninsa ba su ko sani ba, shi ne zai mika masa zinariya, da azurfa, da duwatsu masu daraja, da abubuwa masu tsada. ³⁹ Zai kai wa kagarai mafi ƙarfi hari

da taimakon bakon allah zai kuma girmama wafanda suka yarda da shi zai ba su girma, ya kuma shugabantar da su a kan mutane da yawa, zai raba musu kasa ta zama ladansu.*

⁴⁰ “A lokaci karshe sarkin Kudu zai tasar masa da yaki, sarkin Arewa kuwa zai tunzura, yā tasar masa da kekunan yaki da mahayan dawakai, da jiragen ruwa da yawa. Zai ratsa kasashe, yā ci su da yaki, yā wuce. ⁴¹ Zai kuma mamaye Kyakkyawa Kasa. Kasashe masu yawa za su fādī, amma Edom, Mowab da kuma shugaban-nin Ammon za su kubuta daga hannunsa. ⁴² Zai fadada mulkinsa har zuwa kasashe masu yawa; Masar ma ba za tā tsira ba. ⁴³ Zai mallaki dukiyoyi na zinariya, da na azurfa, da dukan abubuwa masu tsada na Masar. Zai kuma ci Libiyawa da Kush da yaki. ⁴⁴ Amma labari daga gabas da arewa za su firgita shi, shi kuwa zai ci gaba da yin yaki da zafi, yā karkashe mutane da yawa, yā shafe su. ⁴⁵ Zai kafa tentin mulkinsa tsakanin tekunan da suke† a kyakkyawan tsauni mai tsarki. Duk da haka zai zo ga karshensa, kuma babu wanda zai taimake shi.

12

Karshe zamani

¹ “A wannan lokaci Mika’ilu, babban mai mulki wanda yake kare mutanenka, zai tashi. Za a yi lokacin matsananciyar wahala wanda ba a taɓa yi tun farkon kasashe har zuwa yanzu. Amma a lokacin da mutanenka, kowane

* **11:39** Ko kuwa kasar don lada † **11:45** Ko kuwa teku da

mutum wanda aka sami sunansa a rubuce a cikin littafin, za a cece shi. ² Dumbun mutanen da suka yi barci cikin turbayar duniya za su farka, waɗansu zuwa ga rai madawwami, waɗansu zuwa ga madawwamiyar kunya da kuma madawwamin kaskanci. ³ Waɗanda suke da hikima* za su haskaka kamar hasken samaniya, waɗanda kuma suka jagoranci waɗansu da yawa zuwa adalci, za su zama kamar taurari har abada abadin. ⁴ Amma kai, Daniyel, ka rufe zancen nan ka kuma like kalmomin littafin nan har sai karshe. Mutane da yawa za su yi ta kai komo don neman sani.”

⁵ Sa’an nan ni, Daniyel, na duba, a gabana kuwa ga waɗansu mutum biyu tsaye, ɗaya a wannan hayen kogi ɗaya kuma a ketaren kogin. ⁶ Dayansu ya ce wa mutumin da yake sanye da tufafin lilin, wanda yake a saman ruwan kogin, “Har yausha waɗannan abubuwan banmamakin za su cika?”

⁷ Mutumin da yake sanye da tufafin lilin, wanda yake a saman ruwan kogin, ya ɗaga hannun damansa da kuma na hagnsa sama, sai na ji yana rantsuwa da wannan da yake raye har abada, yana cewa, “Zai kasance na ɗan lokaci, lokuta da rabin lokaci.† Za a kammala waɗannan abubuwa, sa’ad da aka gama ragar-gaje ikon tsarkakan mutane.”

⁸ Na kuma ji, amma ban fahimta ba. Don haka sai na yi tambaya, “Ranka yā daɗe, mene ne

* **12:3** Ko kuwa waɗanda suke ba da hikima † **12:7** Ko kuwa shekara, shekara biyu da kuma rabi shekara

ƙarshen waƙannan abubuwa?”

⁹ Sai ya amsa ya ce, “Ka kama hanyarka, Daniyel, domin a rufe kalmomin aka kuma like su har sai ƙarshen lokaci. ¹⁰ Za a tsarkake mutane da yawa, za a maishe su marasa aibi a kuma tace su; amma mugaye za su ci gaba da mugunta. Babu wani mugun da zai fahimta, amma waƙanda za su zama masu hikima za su fahimta.

¹¹ “Daga lokacin da za a hana miƙa haɗayar ƙonawa ta yau da kullum, a kuma kafa abin bankyama, wanda yake lalatarwa, za a yi kwana 1,290. ¹² Mai albarka ne wanda ya jira har yā zuwa ƙarshen kwanakin nan 1,335.

¹³ “Gare ka dai, ka yi tafiyarka har zuwa ƙarshe. Za ka huta, sa’an nan a ƙarshen kwanaki za ka tashi don karɓi sashen gadon da aka ba ka.”

**Biblica® Budadden Littafi Mai Tsarki,
Sabon Rai Don Kowa™
Hausa: Biblica® Budadden Littafi Mai Tsarki, Sabon
Rai Don Kowa™ (Bible) of Nigeria**

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Hausa

Contributor: Biblica, Inc.

**Biblica® Open Yoruba Contemporary Bible™
Copyright © 2009, 2017 by Biblica, Inc.**

Used with permission. All rights reserved worldwide.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

All content on open.bible is made available under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 License (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>).

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: “Original work available for free at www.biblica.com and open.bible” Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Use of trademarks: Biblica® is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. and may not be included on any derivative works. Unaltered content from open.bible must include the Biblica® trademark when distributed to others. If you alter the content in any way, you must remove the Biblica® trademark before distributing your work.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this

translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-11-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 16 Nov 2021

18113be6-b3a0-530a-b78f-a25225282250